

ויגש יהודה: התמודדות עם ילד כועס

1. התשובה של הצדיק

וישב: ויחלים יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד שנה א' א' תו:
ו' אמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי: והנה ... (בראשית לז, ה-ז)
מקץ: ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אל' הים יענה את שלום פרעה (בראשית מז, טז)
ויגש: ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם א' תי הנה כי למחיה שלחני אל' הים
לפניכם: (בראשית מה, ו)

2. מסכת ברכות: תורה ומלכות

מאימתי קורין את שמע בערבית. משעה שהכ' הנים נכנסים לאכל בתרומתן, עד סוף
האשמורה הראשונה, דברי רבי אליעזר. וחקמים אומרים, עד חצות. רבן גמליאל אומר, עד
שיעלה עמוד השחר. (ברכות א, א)
ואומר (תהלים קיט) עת לעשות ל' הפרו תורתך. רבי נתן אומר, הפרו תורתך עת לעשות ל'
(ברכות ט, ה)

3. אגרת הרמב"ן

שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך (משלי א) תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת
לכל אדם ובכל עת, ובזה תנצל מן הכעס שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם. וכן אמר
רבותינו זכרונם לברכה (נדרים כא), "כל הכועס, כל מיני גיהנם שולטין בו, שנאמר (קהלת
יא), "הסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך", ואין רעה אלא גיהנם, שנאמר (משלי טז), "וגם
רשע ליום רעה". וכאשר תנצל מן הכעס, תעלה על לבך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל
המדות טובות, שנאמר (שם כב) "עקב ענוה יראת ה'":

4. מתוק הדינים: הו מתונים בדין

וז"ס הלבנה שמעצמה היא אספקלריא שאינה מאירה, ובכח השמש היא מאירה ונראית יפה,
וכן נאמר, "יפה כלבנה". וזה טבע הדין, וכל הבא ממנו, אם הוא ממותק - ממנו כל השמחה,
ואם אינו ממותק - ממנו כל הרע, מה שלא יש בחסד. וגם האש כך הוא, אם הוא חום כשיעור
הצריך - הוא נחת רוח גדול, ואם מתלהט הרבה - שורף. וכן היין, אם שותים כראוי - הוא יין
המשמח, ואם הרבה - הוא יין המשכר. ובס"ז היא נוק', אם היא ממותקת ומתוקנת בחסדים
- מעוררת כל השמחה וכל האהבה. ואם היא בלא מיתוק, אדרבא, היא גורמת כל העוצב.
והיסוד הוא העומד דווקא למתק את המלכות (קל"ח פתחי חכמה, רמח"ל, פתח נח')

5. המתנה מלשון כתר

וזה בחינת כתר, כי כתר לשון המתנה, בחינת תשובה... כמו שכתוב (איוב ל"ו): "פתר לי
זעיר ואחור". אבל קדם התשובה אזי בחינת אהיה בהסתרת פנים ממנו, כי עדין לא הכין
את עצמו למחיה בעולם, והסתרת פני אהיה גימטריא דם, הינו שפיכות דמים ובזיונות, על
שם (שמואל - א ב): "וב'זי יקלו", כי עדין הדם שבחלל השמאלי שבלב, ששם מדור היצר
הרע, כמו שכתוב (ק' ה' י'): "ולב כסיל לשמ' אלו", עדין הוא בת' קף וע' ז. ובשביל זה באין
עליו בזיונות ושפיכות דמים, כי זה בחינת הסתרת והחזרת פני אק"ה, גימטריא דם ...
ותקון לזה, שיהפך דם לדם, שיהיה מן השומעים חרפתם ואינם משיבים, ולא ידקדק על
בזיון כבודו. וכשמקיים דם לה', אז הקדוש - ברוך - הוא מפיל לו חללים חללים, כמו שכתוב
(תהלים ל"ז): "דום לה' והתחולל לו והוא יפיל לך חללים", (כמו שדרשו רבותינו, זכרונם
לברכה, גטין ז), הינו: "ולבי חלל בקרבי" (תהלים ק"ט) (ליקוטי מוהר"ן סימן ו')

6. את צמח דוד עבדיך

יסוד הכעס בא מצד חסרון היצירה הרוחנית. קיבוץ כוחות הרוחניים, שעומדים לצאת אל הפועל בציור ובתפארת מובלט, דוחקים את הנשמה, ומצערים אותה בקצפון פנימי. כל מלחמות גויים, וכל רצח ושווד שבבני אדם, עד כל רוגז שבין בעלי חיים, מארס הנחש עד עקיצת קטן שברמשים בכונה של היזק, בא מצד הכעס הכללי האצור בעולם, שמצד עצור כח היצירה. וכל מה שהיצירה הרוחנית מתרחבת, כל מה שהפלגים של הדעה הרחבה מסתעפים בעזוז מרוצתם, כל מה שהתורה תתגדל ותתאדר, השלום מתרבה בעולם. אז יחזיק במעוזי יעשה שלום לי, שלום יעשה לי. (אורות הקודש ג, רמג')